

Categorieën leerlingen afwijking onderwijstijd

1 Inleiding

Het uitgangspunt is dat alle leerlingen onderwijs volgen op school. In een aantal gevallen kan het echter nodig zijn om aan individuele leerlingen met lichamelijke of psychische problemen maatwerk te bieden door af te wijken van het verplichte aantal uren onderwijstijd. Tegelijkertijd moet worden voorkomen dat ten onrechte van deze mogelijkheid gebruik gemaakt wordt, terwijl binnen een school een passende oplossing gevonden kan worden. Er zijn vier categorieën leerlingen, waarbij het noodzakelijk is af te wijken van het minimum aantal uren onderwijstijd.

2 Vier categorieën

Het kan voorkomen dat een individuele leerling structureel niet deelneemt aan het onderwijs van de groep of klas waarin hij is geplaatst. De afwezigheid kan veroorzaakt worden door:

- a. een noodzakelijke behandeling ter ondersteuning van het onderwijs aan een leerling in het speciaal onderwijs;
- b. een noodzakelijke medisch of paramedisch geïndiceerde behandeling of als gevolg van een ziekte, waardoor de leerling de volle schooltijd aanwezig blijft of blijft deelnemen aan het voor hem bestemde onderwijs;
- c. een noodzakelijke behandeling van een leerling die onderwijs volgt op voor speciaal onderwijs
- d. andere situatie dan onder a, b, c.

Deze categorieën worden hierna verder uitgewerkt.

2.1 Categorie A

Categorie A betreft leerlingen in het speciaal onderwijs. Voor deze leerlingen, voor wie een behandeling ter ondersteuning van het onderwijs noodzakelijk is, hoeft geen aanvraag te worden ingediend wanneer:

- het bevoegd gezag kan aantonen dat de commissie voor de begeleiding (voor scholen) dan wel de commissie van onderzoek (bij instellingen) samen met de behandelaars van de school de behandeling tijdens schooltijd noodzakelijk achten en
- het bevoegd gezag heeft in het opp vastgelegd op welke wijze de behandeling ondersteunend is voor het onderwijs.

Conclusie:

Een aanvraag voor afwijking van de onderwijstijd is in deze gevallen niet nodig omdat de behandeltijd hiermee is gekwalificeerd als onderwijstijd. Bijgevolg kan hierdoor geen afwijking van het minimum aantal uren onderwijs ontstaan.

2.2 Categorie B

Categorie B betreft zowel leerlingen in het speciaal onderwijs als leerlingen in het basisonderwijs. Het gaat om leerlingen die:

- tijdens schooltijd een medisch of paramedisch geïndiceerde behandeling moeten ondergaan en om die reden gedurende die tijd niet deelnemen aan de in beginsel wel voor die leerling bestemde onderwijsactiviteiten;
- als gevolg van een chronisch vermoeidheidssyndroom of een andere aandoening op medische grond niet in staat zijn de hele schooltijd op school aanwezig te zijn of aan de lessen deel te nemen.

Deze categorie leerlingen kan deels samenvallen met categorie C.

toelichting:

De omstandigheid dat leerlingen tijdens die (para)medische behandeling (tijdelijk) afwezig zijn of op medische grond niet aan de lessen kunnen deelnemen, brengt met zich mee dat zij op grond van het bepaalde in artikel 11, onder d, van de Leerplichtwet 1969 gedurende die tijd vrijgesteld zijn van de schoolbezoekplicht. Voor deze en andere zieke leerlingen (bijvoorbeeld door griep, een gebroken been of migraine) hoeft geen aanvraag te worden ingediend. Ook zij zijn geoorloofd afwezig op grond van artikel 11, onder d, van de Leerplichtwet.

Wel is het, gelet op het bepaalde in artikel 12 van de Leerplichtwet 1969, in de hiervoor genoemde gevallen noodzakelijk dat hun tijdelijke afwezigheid of het tijdelijk niet deelnemen aan het in beginsel wel voor de leerling bestemde onderwijs als 'geoorloofd verzuim' wordt aangetekend in de verzuimregistratie van de school en dat een bewijsstuk voorhanden is waaruit blijkt op welke grond en gedurende welke tijd de (tijdelijke) afwezigheid van de leerling of het niet deelnemen aan het onderwijs (para)medisch geïndiceerd is.

conclusie:

Een aanvraag voor afwijking van de onderwijstijd is in deze gevallen niet nodig omdat de behandelingsperiode hiermee is gekwalificeerd als onderwijstijd. Daarom is geen sprake van afwijking van het minimum aantal uren onderwijs.

2.3 Categorie C

Categorie C is de groep leerlingen die een inrichting, een gesloten instelling of een residentiële instelling als bedoeld in artikel 71c, lid 1 en 2, van de WEC bezoeken. De school heeft een samenwerkingsovereenkomst als bedoeld in die bepaling gesloten. Onder deze categorie worden ook de leerlingen begrepen die zijn ingeschreven op een basisschool en die op grond van artikel 15 WPO gedurende een termijn van ten hoogste drie maanden aaneengesloten het volledige onderwijsprogramma volgen op een school als bedoeld in artikel 71c, lid 1 en 2, van de WEC.

conclusie:

Voor zolang een leerling uit deze categorie afwezig is, of niet aan het reguliere onderwijs van zijn groep deelneemt om een andere reden dan een onderwijsondersteunende behandeling of behandeling om (para)medische redenen (zie hierboven onder A en B), is het aanvragen van afwijking in beginsel aan de orde als het wettelijk voorgeschreven minimum aantal uren onderwijs voor deze leerling niet wordt gehaald. De inspectie stemt in deze gevallen zonder voorafgaande aanvraag in met afwijking van het wettelijk minimum aantal uren onderwijs, indien:

- de school in het bezit is van een verklaring van de verantwoordelijke behandelaar van de therapie-verzorgende residentiële instelling, waaruit blijkt dat de gevraagde beperking van het aantal uren onderwijs in het belang van de ontwikkeling van de leerling noodzakelijk is en
- indien uit die verklaring blijkt om hoeveel uren behandeling onder schooltijd het gaat en op welke tijdstippen deze plaatsvindt.

2.4 Categorie D

Onder categorie D vallen alle andere leerlingen die zijn ingeschreven op een school voor speciaal (basis)onderwijs of een basisschool die vanwege lichamelijke en/of psychische redenen niet volledig aan het onderwijs kunnen deelnemen. Voor deze leerlingen moet de school een aanvraag afwijking van de onderwijstijd indienen. In deze aanvraag vermeldt het bevoegd gezag het volgende:

1. voor hoeveel uren per week en gedurende welke periode in het schooljaar de afwijking wordt aangevraagd;
2. dat voor de leerling een ontwikkelingsperspectief (OP) is opgesteld dat aan de vereisten genoemd in de beleidsregel voldoet (zie bijlage 1);
3. in het voorkomende geval: dat eerder is verzocht om afwijking van de onderwijstijd.

toelichting:

Het uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat alle kinderen onderwijs volgen op school. Op school ontmoeten ze andere leerlingen, sluiten ze vriendschappen en verwerven ze belangrijke sociale en maatschappelijke competenties. Soms kunnen kinderen echter vanwege psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school. In de brief van 18 november 2015 van de toenmalige staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Tweede Kamer werd daarom al aangekondigd dat het ook voor leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs mogelijk wordt om maatwerk te bieden doordat kan worden afgeweken van de voorgeschreven onderwijstijd. In het speciaal onderwijs bestond deze mogelijkheid om af te wijken van de onderwijstijd en tijdelijk minder onderwijs op school te volgen al. Omdat het bezoeken van de school zo belangrijk is voor leerlingen moet het bevoegd gezag de beslissing om de leerling minder onderwijs op school te laten volgen goed onderbouwen. Daarvoor is een ontwikkelingsperspectief noodzakelijk.

3 Hulpmiddel

De overheid heeft een keuzehulp ontwikkeld, dat behulpzaam kan zijn om te bepalen onder welke categorie een leerling valt. Dit hulpmiddel is [hier](#) te vinden.

4 Aanvraag afwijking onderwijstijd

Het bevoegd gezag van de school vraagt instemming van de inspectie voor afwijking van de onderwijstijd van de inspectie via het Internet Schooldossier (ISD). Meer informatie is te vinden op [de website van de Onderwijsinspectie](#). Ook het Steunpunt Passend Onderwijs geeft hierover [informatie](#).

5 Thuiszitters

Thuiszitters zijn alle leerlingen die niet onder één van de categorieën A t/m D vallen. De regeling afwijking onderwijstijd geldt dus niet voor een thuiszitter. Als er sprake is van thuiszitten, blijft de zorgplicht de school liggen en de school blijft verantwoordelijk voor een ononderbroken ontwikkeling van de leerling. De leerling dient onverwijld aan het samenwerkingsverband te worden doorgegeven.

Bijlage 1

In het OP dient het bevoegd gezag van de school te onderbouwen waarom de afwijking van de onderwijstijd noodzakelijk is en welke ondersteuning wordt geboden. Daarvoor neemt het bevoegd gezag in het OP het volgende op:

- waarom deze afwijking volgens deskundigen als bedoeld in [artikel 34.8 Besluit bekostiging WPO](#) en [artikel 15a van het Inrichtingsbesluit WVO](#) noodzakelijk is. In het speciaal onderwijs is dat de commissie voor de begeleiding (scholen);
- waaruit de afwijking van het programma van de leerling bestaat en om hoeveel uren onderwijstijd per week en over het betreffende schooljaar het gaat;
- voor welke periode binnen het lopende schooljaar deze afwijking geldt;
- welk onderwijsprogramma de leerling op school volgt en welk onderwijs en/of welke ondersteuning aan de leerling wordt geboden gedurende de uren dat deze niet op school is;
- op welke wijze het planmatig toewerkt naar het volgen van het volledig aantal geprogrammeerde uren onderwijs door de leerling.

Wanneer eerder is verzocht om afwijking van de onderwijstijd, bevat het OP:

- een evaluatie van de eventueel eerder geboden extra ondersteuning en;
- wat het bevoegd gezag eraan doet om te bewerkstelligen dat een leerling alsnog ingroeit wanneer dat niet binnen het voorgaand schooljaar is gelukt.